

1959

N. 1118

Yıl : 2 — Sayı 27-40

Fiyatı : 10 Kuruştur

On beş günde bir çıkar

MEMLEKET

ÇUKUROVADA

İKTİSADİ, EDEBİ, HARSİ
mecmuadır

2161934

1959

Ziya Paşanın Adana Valiliği

I. Habip

Müfettişler Kongresi

Ezber ve İnşadın Usulü

Eyyup Hamdi

Anadolu (Şiir)

Y. Zeki

İzzet Bey merhum

Enver Hulûsi

Yollarım (Şiir)

...sensine basmış o
memuamızın bu nüshasında
yazıyoruz. Tam yarım asır ev
nümü bu sene bütün Adana müne
tarafından, Ocak sinamasında
Emini tarafından Paşa hakkı
k nühamızda da
giz.

Halfeti Kelimeleri

Tahir Ağanın Koşmaları

saç
kumetleri kılı
k me
na d:

15 MAYIS 1931

Nushası 10 K.

6 Aylık 130 K.
1 Senelik 240 K.
Posta ücreti abunelere aittir

MEMLEKET

ÇUKUROVADA

İdarehanesi

Adana Muallimler
birliğinde dairi
mahsus

Adana muntaka maarif eminliğinin himayesinde

On beş günde bir çıkar

İKTİSADİYAT, EDEBİYAT, HARSİYAT

Hakkında mahalli tetkikler mecmuası

Sayı : 27—40

15 Mayıs 1931

Yıl : 2

Meşhur Şair

Ziya Paşanın Adana Valiliği

— Ölümünün 51 inci yıl dönümü münasebetile

1297 Tarihli Adana salnamesi — Paşanın Nafiaya ait hizmetleri — Adanada ilk tiyatro — Muteassıpların aleyhte yaftaları — Paşanın iktisadi hizmeti, Konsolosların murabahacılığına müdahale — İngiliz Konsolosunun vak'ası — 50 sene evvel Adana Maarifinin manzarası — Türkiyenin ilk muallim mektebi — Paşanın Rüştiyedeki muallimliği — Hükâmette açılan fransızca dersane — Hayatının son devri .

“ 1880 senesinin 17 Mayısında (1297 Cemaziyülâhir 8 Pazaratesi) vefat ettiğine göre Ziya Paşanın Ulucami avlusundaki merkadine gömüldüğü andan itibaren tam 50 sene geçmiştir ve bu 1931 Mayısının 17 sinde Paşanın ölüm yıl dönümü 51 inci sensine basmış oluyor . Bu münasebetle Mayıs ortasında çıkan memuamızın bu nüshasında Paşanın Adana Valiliğindeki hayatını yazıyoruz . Tam yarım asır evvel vefat eden bu büyük adamın yıl dönümü bu sene bütün Adana münevverleri ve bütün maarif teşkilâtı tarafından , Ocak sinamasında , hararetle tes'it olunacak Maarif Emini tarafından Paşa hakkında ctraflı malûmat verilecektir . Gelecek nühamızda da Paşa hakkındaki bu malûmatı karilerinize arzedeceğiz . ..

Merhum Ziya Paşa bu milletin yalnız meşhur bir şairi değil aynı zamanda bu milletin ilk üç büyük müteceddidinden biridir . Şinasi , Namık Kemal ve Ziya Paşadır ki teceddüdün en kuvvetli bayrakdarlığını yaptılar . Garbi , en hakiki manasile , en geniş mikyasta ve en evvelâ Şarka getireenler bunlardır . Garp medeniyetinin yeni telâkkilerini bu millet en evvelâ onların

himmeleriyle öğrendi . Üçü de büyük medeniyet hocalarımızdır .

Kemalle Ziya Paşa bundan başka Saraya ve istibdada karşı yapılan mücabede ve ihtilâl hareketinin de piştarı ve en büyük kudreti idiler . Birinci Meşrutiyet devri bu mücahedelerin semeresile açıldı . Paşanın hayatı ve şairliğinin kıymeti , bu millete yaptığı tesir ve himmetin derecesi hakkında gelecek nüsha -

mızda izahat vereceğiz . Burada yalnız , hayatının son vazifesi olan Adana Valiliği hakkındaki malumatı arz ediyoruz

Bu Adana Valiliğinin en mühim vesikası , Paşanın vefatından bir az evvel ve vefat ettiği sene , tanzim ve neşrettirdiği 1297 tarihli " Adana Salnamesi , " dir . Paşa , 1292 de gelip iki sene kadap Valilik yapan Tefvik Paşaya halef oldu . Tefvik Paşanın zamanı 1293 Rus harbine ve o harp neticesi ihdas olunan " kaime , " zuhuruna tesadüf ediyor . Bu kaimeleri Ziya Paşa kaldırdı . Adana Valiliğinde yaptığı işlerden biri de budur .

Ziya Paşanın Adana Valiliği iki sene devam etti . Bu iki senede epiyce mühim ve hayırlı işler yapılmıştır . Vilâyet matbaasında litografya ile bastırıldığı 1297 tarihli salnamede bu iki senelik icraatın bazıları kısaca işaret olunuyor . Bu salname Adananın 7 inci salnamesidir . Demek ondan evvel daha 6 salname çıkmıştı .

Paşanın Nafia işlerine ait hizmetlerinin başlıcaları şunlardır :

1 — 400 Arşın tulunde ve 22 kemerli olan Seyhan üzerindeki meşhur köprünün kaldırılması bozulmuş ve gözleri harap olmuştu . Köprüye baştan başa yeni bir kaldirım yaptırıldı . Harap köprü gözleri tamir edildi . Bundan başka köprünün korkulukları yoktu . iki kenara balık sırtı divarlar inşa olundu ve bu sayede " insan ve hayvan düşüp telef olması gibi vukatı mütevaliyenin önü alınmış , " oldu .

2 — Köprüünün şehir tarafında Kale asarı olan yer memleketin en havadar mahalli olduğundan oraya bir hastane inşa olundu . [köprüyü muhafaza için mevcut olan bu kale Mısırlı İbrahim Paşanın Adanay tahliyesi zamanında mühimmat depolarını berheva ederken harap ol-

muştu . Ziya Paşanın bu harabe üzerinde yaptırdığı anlaşılan hastahaneden bu gün eser yoktur .]

3 — Çarşı " kışın çamurdan , yazın tozdan geçilmez halde , " idi " Yüksek ve metin bir bedesten , " inşa edildi . Münasebetsiz esnaf çarşıdan kaldırıldı . Yalnız tüccar ve bezirgân sınıfına hasredildi [demek ki Adanahılar bu çarşayı da Ziya Paşaya medyundurlar . Yalnız bedestenin yüksek ve metin tavanı yarım asırdır tamir görmemek yüzünden harap olduğu cihetle geçen sene Belediye tarafından kaldırılmıştır , şimdi çarşının üstü açıktır .]

4 — Seyhan Nehri kışın taşınca Yüregir ovasını istilâ ediyordu .

Sonra Adananın ikinci iskelesi olan ve Mersinden daha yakın bulunan Karataş ile de irtibat temini lâzımdı . Eğer Adanadan oraya bir şose yapılırsa hem bu irtibat temin olunacak hem de nehrin ovaya taşmasına mani bir set vücude getirilmiş olacaktı . İşte bu iki maksadladır ki Ziya Paşa Adana - Karataş şosesine başlattı . Şosenin , salname neşrolüdüğü zaman 7 Kilometresi itmam edilmişti . [50 senedenberi bu şoseye ancak dört beş kilometrolük bir kısım ilâve olunabilmektedir . Paşanın himmetile ondan sonraki dirayetlerin mukayesesine acı , fakat belîğ bir misal !]

5 — Münevver ve senelerce Avrupada yaşamış olan Ziya Paşa asrı fabrikalar tesisine de çok ehemiyet vermişti . O zamana kadar pamuk mahsulü (çırçır) denen alet vasıtasile tasfiye olunmakta idi . Bir kaç sene içinde maden kömürü ve odun ile idare olunur müteaddit fabrikalar yapıldı . " tasfiye bunlarla yapılıncaya itibar artup fiatcé terakki görüldüğü salnamede ayrıca tasrih edilmektedir .

6 — Şimdiki Ceyhanın o zamanki

ismi " Muhacirin Nahiyesi " idi . Mühim istihsal merkezi olan bu kasaba ile irtibat Misis köprüsü ile temin olunuyordu . Bu köprü Kilikya ile Suriye ve Irakın da yegâne irtibat vasıtası idi . Aynı zamanda Haç yolu buradan geçiyordu . Asarı Atikadan olan bu kârgir ve cesim köprünün ortasından iki gözü yıkılmıştı , yerine muvakkaten ahşap olarak bir ilâve ile mürur ve uburun teminine çalışılıyordu . Ziya Paşa bu körüyü kârgir olarak tamire başlattı .

7 — Salnamede " Hükümet konağı civarında muntazam bir tiyatrohane inşa olmuştur " deniyor . Ziya Paşa zamanında Mektubi Keleminde bulunan sabık Adana Maktupcüsü Süleyman Beyin [1] verdiği malûmata göre tiyatro binası şimdiki Polis dairesinin bulunduğu yerde imiş . Paşa burada temsiller verdirmek için İstanbuldan bir dram kumpanyası getirtiyor .

Kumpanyanın reisi Adananın münevver Avukatlarından Zihni Beyin babası İbrahim Efendi idi . Tiyatro

(1) Süleyman Bey 1292 de Mektubi kalemine dahil olmuş , derece derece terfi ederek mümeyyizlik , meclisi idare başkâtipliği yapmış , Cebeliberek ve Mersin tahrirat müdürlüklerinde bulunmuş . İki defa maaşı mahsusla mutasarrıflık vekâleti ifa etmiş . 335 de Adana mektupçuluğuna tayin edilmiş Fransız işgali zamanında Pozantı Vilâyetinde gene mektupçuluk yapmış , ve istirdatta vazifesinde gene devam eylesmiş nihay²¹ beş altı sene evvel 341 tarihinde " tahdidî sin " kanunu mucibince tekaüde sevkolunmuştur . Ziya Paşanın Adana valiliğinden senelerce evvel memuriyete girecek kadar yaşlı olmakla beraber Süleyman Bey , eylevm gerek vücutca , gerek akli melekâtca gayet zindedir . Adananın son 60 senelik tarihi , veakayii , Ziya Paşadan evvel ve sonra sonraki valiler ve mühim şahsiyetler hakkında kıymetli malûmata malik muhterem bir zattir . Zamanına göre Gorplilik noktasından mütebariz bir fark göstermiş olmalı ki Adanaca " Monşer Süleyman " denmekle maruftur . Gerek Ziya Paşa hakkında , gerek ilerde neşredeceğimiz Adana tarihi hakkında verdiği malûmat dolayısıyla Süleyman Bey buradan alenen ve minnetle teşekkürü bir vecibe biliriz .

Ziya Paşanın valiliği müddetince , iki sene , devam ediyor . Devlet memurlarının bu tiyatroya devamı mecburî imiş . O zaman taassup çok olduğundan Paşanın aleyhine yaftalar filân yapıştırdıkları , fakat o hiç bir şey dinlemiyerek bu tiyatroyu muntazaman yaşıtmıştı .

8 — Paşanın Adana İktisadiyatına yaptığı bir hizmet te çok mühimdir . Gene Süleyman Beyin verdiği izahata göre : O zaman bankalar yoktu , sermayeciler de gayet murabahacıydılar . En büyük murabahacılar da ecnebi konsoloslardır . Bunlar da en ziyade Mersinde tecemmü etmiş bulunuyor . Avrupadan ucuz faizle tedarik ettikleri parayı burada çiftçiyi soyacak tarzda ikraz ediyorlar . Selem usulile , yani faiz üstüne faiz yükletmek suretiyle çiftçiler o tarzda borca giriyorlar ki bütün emlakini karşılık koysa gene borcundan kurtulmağa imkân yoktur .

Halk Ziya Paşaya şikâyette bulunuyorlar . Paşa derhal Mersine gider . Konsolosları davet ve kendilerini tazyik eyliyor . Süleyman Beye göre evvelki valiler , Kapitülasyonlar yüzünden konsoloslar ile konuşmağa bile cesaret edemezlerken , Ziya Paşa bu , bütün o Konsolosları haşlıyor , ecnebler dahi Paşanın hatırını sayar , kendisinden çekirlerdi , Paşa bu nüfuzu sayesinde çiftçileri geniş mikyasta ihtikârdan tahlis ediyor .

Paşanın ecnebilere karşı nüfuzunu isbat için Süleyman Bey bir İngiliz Konsolosu vak'asını anlatı . İstanbul ile Halep arasında gidip gelen seyyar bir İngiliz Konsolosu varmış . Bir yaz günü hava çok sıcakmış . Paşa soyunmuş ; kimse nin girmemesini kapıdaki çavuşa emretmiş . Bu sırada o İngiliz Konsolosu geliyor . Mutlaka Paşayı görmek istediğini söyleyor . Çavuş

keyfiyeti Paşaya arz etmek üzere içeri girince , öteki kapıdan Konsolosta odaya dahil oluyor . Böyle istizansız girdiğinden dolayı Paşa bu terbiyesiz Konsolosu tabkir ederek koğuyor . Konsolos derhal telgrafhaneye koşar . Kendi şahsında İngiliz Devleti Fahimesine yapılan bu hakareti protesto için işi velveleye vermek istiyor . Lâkin âmiri olan Halepdeki Jeneral Konsolosu Ziya Paşadan telgrafla meselenin mahiyetini öğreniyor . Konsolosa bir telgraf çekerek kabahatın kendisinde olduğunu ve derhal gidip Paşaya tarzیه vermesini emrediyor , ve Konsolos gelip tarzیه veriyor .

Süleyman Bey bu vak'ayı anlatıktan sonra ilâve etti :

— Ah beyim böyle Konsoloslar kim oluyor , Paşayı İngiliz Kralı çesi bile tanırdı .

9 — Paşanın Adanada yaptığı en büyük hizmet maarif sahasında tecelli etmişti. Denebilir ki Adanada yeni maarifin , medrese haricindeki yeni mektebin müessisi ve babası Ziya Paşadır. Salnameye göre Ziya Paşa zamanındaki Adana maarifi şu merkezde idi : Bir Rüştüye mektebi mevcuttu (Hükümetin arka cephesi karşısında şimdiki Seyhan ilk mektebi bu Rüştüye binası idi) Mektepte bir muallimi evvel (Abdülğafur Ef.) , bir muallimi sani (Sadık Ef.) bir rik'a muallimi (Rüstem Ef.) bir de bev vap (Abdülkerim Ef.) vardır . Birinci sınıfta 13 , ikinci sınıfta 16, 3üncüde 24 , 4üncüde 32 talebe bulunuyordu , ayrıca mülüzim talebe namıyla 12 müdavim daha vardı . Bunlar da dahil olarak bütün talebe yekûnu 97 den ibarettir .

Rüştüyeden mada , ilk mektep mahiyetinde , iki Nümune mektebi de vardı . Birinci Nümunedede 6 muallim 40 sabi , İkincisinde gene 6

muallim 40 sabi bulunuyordu . Talebelerin az , muallimlerin çok olmasının sebebi şun dandı . Ziya Paşa bu iki mektepteki fazla muallimi , sıtajiyer gibi yetiştiriyordu . Bunlar " Üsulü cedide " yi öğreneceklerdi . Bu üsul mücibince çocuklara 4 ayda Gazete okumak ve yazı yazmak öğretilmesi mümkündü . Salname diyor ki : " Muallimler usulü mezbureyi tamamen öğrendikten sonra mülhakatta dahi açılacak Nümune mekteplerine gönderilerek işbu suhleti fevkalâde tamim olunacaktır. "

Demeki Ziya Paşa bu iki Nümune mektebini bir nevi darülmuallim gibi telâki edilecek bir şekilde koymuştu . Binaenaleyh Vatanın ilk muallim mektebi çeğirdeğini Ziya Paşanın bu iki Nümune mektebinde görüyoruz . O çeğirdek sonraları ; feyizli birer ağaç halinde, şimdiki muallim mekteplerini doğurdu denebilir .

Süleyman Beyin verdiği izahata göre , Maarife çok ehemmiyet atfedn Ziya Paşa , Rüştüye mektebine her gün muntazaman uğrar , ve her gün mektepte bizzat bir buçuk saat ders verirmiş Diğer iki Nümune mektebine de Erkândan iki zatı memur eylemiş . Onlar da orada bizzat ders veriyorlarmış .

Paşanın elli sene evvel Adanada nasıl müteceddidane ve nasıl mütecellidane çalıştığını anlamak için şunu da düşününüz ki Paşa , Hükümet Konağında bir fransızca ders hane açmıştı . Arz odasının yanındaki dairede açılan bu dershaneye bütün memurlar ve kâtiplerin devamı mecburi idi . Süleyman Bey anlatıyorki hatta o zaman mektubi mümeyyizi Admî Efendi 80 yaşlarında bulunmansına rağmen her gün bu dersmeye devam ederdi .

Paşa burada dahi ders vermek

azminde imiş . Lâkin bu dersane-
nin küşadı hastalığının ağırlaştığı
devrelere tesadüf ettiğinden bizzat
ders verememiş . Fransızca muallimi
uzun boylu , gözüklü bir hristiyan-
mış ; iyi türkçe de biliyormuş .
Süleyman Bey bu muallimin ismini
tahattur edemiyor .

Ziya Paşa , Avrupadaki beş
senelik gurbet hayatında , ondan
sonraki gene beş senelik İstanbul
menkûbiyetinde , ve daha evvel
havası vahim olan Kıbrıs mutasar-
rılığında aldığı hastalıklar yüzün-
den , çileli ve girdibath hayatının
verdiği zarf ile Adana Valiliğine
geldiği zaman Verem hastalığı ile
malûl idi . Burada bu hastalık arttı .
Süleyman Bey diyor ki : Hastalığı
yüzünden Paşa asabî idi . Her kesi
haşlardı .

En son Defterdar Beyle zuhur eden
hadise bu asabiyeti arttırmış olacak .
Paşanın Defterdar Hakk Beyle , bir
havalenin tediyeye edilmemesi yüzün-
den , arası açılıyor . Defterdarı işten
menediyor . Hakkı Bey de İstanbula
giderek Ziya Paşa hakkında şikâ-
yette bulunuyor . Paşa zaten Abdül-
hamidin nazarında menkûptu . Am-
cası Abdülazizin hal'inde Ziya Pa-
şanın da methaldar olması Padişa-
hın gayzını devam ettirip duruyor-
du . Bu Defterdar hadisesini fırsat
ittihaz ettiler . Paşa hakkında tah-
kikatta bulunmak ve icabında işten
el çektirmek üzere Hacı Akif Efen-
diyi (ki bilâhare Paşa olmuştu)
Müfettiş olarak gönderdiler . Hacı
Akif efendi tahkikatla meşgulken
Paşanın hastalığı büsbütün artmıştı
Padişahın Müfettişi kendisine işten
el çektiremeden Alahın " Melekül-
mevt " i Paşaya dünyadan el çek-
tirdi . 1880 Mayısının 17 inci Pazar-
tesi günü vefat eyledi .

Kabri Ulucami avlusundadır .
Sandukası mermerdir . Üstivani şe-

kilde ki mezar taşında bulunan
kitabeyi Vergi müdürü H. Rıza
efendi yazmıştı . Kitabeyi aynen
naklediyorum :

" Adana Vilâyeti Valisi Ab-
dülhamit Ziyaettin Paşa merhu-
mun fazlû kemali asarile müsbet,
ve ulüvvü kadrini beyan ve tav-
sifte zebanı üdebayi zaman bi-
kudret, ve tarihi vefatını nazımda
şuarayı benami Osmanıyan izharü
aczü hayret eylediklerinden 97
senesi cemaziyülahirinin seki-
zinci pazarertesı günü gülşense-
rayı bekaye riblet ve darülhuldü
ukbaye azimet eylediklerini vilâ-
yeti mezbure vergi mü lürü Es-
seyyit Hasan Rıza nesren bu veç-
hile tahrir e iclisar eyledi. ,,

Ziya Paşa gibi bir ihtilâl ricalinin
ve Terkibibent şairinin ölümüne
iki mısra yazacak ve kitabesine
manzum bir tarih tesbit edecek
kimse çıkmamış ve buna kimse
cesaret edememişti : Gene Allah ra-
zı olsun bu vergi müdürüne ki o
cesareti göstererek o kitabeyi yazdı.

Yarım asırdır Adananın topra-
ğında yatan bu yüyük ölüyü kadir-
şinas Adanalılar unutmamalıdır .
Bazı mezarlar vardır ki hangi mem-
lekette olursa o memleket için bir
iftihar nasibi ve bir şeref mazha-
riyetidir . Ziya Paşanın kabri bu
mezarlardandır . Adananın her
müneyveri o mezarı ziyaret
etmeli , bu ziyaretten onun hayat
ve faaliyetini düşünerek , onun Va-
tan için yaptığı mücadeleyi göz
önüne getirek ibret almalıdır .

İSMAIL HABİP

Müfettişler Kongresi

— 8 —

ALTINCI İÇTİMA

**Hüviyet Varakaları — Çocuk Velileriyle Temas — 3 üncü Sınıflarda
Yoklama — Muhtelit Tedrisatta Teyakkuz .**

[Muntaka ilk tedrisat müfettişleriyle yedi Vilâyet maarif müdür -
lerinin ve muallim mektepleri müdürleriyle usulü tedris muallim -
lerinin iştirakile yapılan ilk tahsil kongresine ait müzakereleri
bu nüshaya kadar heman aynen denecek derecede yazmışlık .
Fakat ders senesi bitmek üzere oldağu halde daha 4 içtimanın za -
bilları kaldı . Bunları artık aynen derece zaman ve imkân bulmadık .
Mekteplerin tatiline ve mecmuamızın yaz fasulasına kadar bu kon -
ğre müzakeratını bitirmek zarureti olduğundan bundan sonraki
içtimalara ait müzakerelerin pek kısa bir hulâsasını derç ile ik -
lifa edeceğiz .]

Hüviyet Varakaları:

Maarif Emîni (Reis) (Teşhis ve hüviyet varakalarının mahiyeti hakkında izahat verdi . “ Teste ,, usulile çocuğun maddî ve manevî bütün tezahuratının tesbitindeki faideleri anlattıktan sonra mese -
leyi münakaşaya vazetti . Bilhassa Hülmî Gültekin ve Niğde MF. MD. Ethem B.ler geniş mikeyasta söz söylediler . Maarif Emîni müzake -
ratı telhis ve kanaatlarını da ilâve ettikten sonra şu fikirleri tebellür ettirdi .)

Çocuğu tanımak için hüviyet varakaları çok faidelidir . Lakin bunu doğru yapmak lâzım gelir . Bunların iyi yapılmaması hiç yapılmamasıdan kat kat muzurdur .

Bu test usulile 70-80 kadar süalin cevabını dodurmak lâzım geliyor . Ailelerden çocuğun ne zaman diş çıkardığına kadar bir çok sualler

soracağız . Halbuki bizim umumi seviyemiz buna müsait değildir , doktor Adolf ve sairenin sitemle -
rini aynen taklide kalkmak faidesiz ve muzur bir hayalecilik yapmaktır .

Kendi halimize ve elimizdeki vesaitte göre en bariz notaları kayıt edeceğiz . Test maddeleri az olsun zarar yok , elverirki öz olsun .

Hadiseler iki nevidir . Biri gayri-şuuri , diğeri şuuri . çocuğun kendiliğinden izhar ettiği bir temayülü kaydederiz , bunda bizim şuurumuz yoktur . Fakat bazen da biz kasten çocukta her hangi temayülün çıkmasına sebep olabiliriz ; bu şuuridir . Teşhis ve hüviyet varakalarına her iki hadiseyi kayitle mükellefiz .

Hadiseler bir de münferit ve mükerrer olmak üzere iki nevidir .

Her münferit hadiseyi çocuğu kat'i bir damğa halinde yapıştırıramayız. Münferit hadiseler hüküm verdirmez , yalnız aceba dedirtir . Hüküm ancak hadiselerin teker-rürile verilir .

Kaydeceğimiz hadiseler bir de keyfiyeti itibariyle iki neve ayrı - lır . Renksiz ve silik hadiseler vardır , bir de rengi ve manası vazih hadiseler olur . Mühim olan ikincilerdir . Bunların müsbet ve menfisi barizdir .

Her hüviyet varakası çocuğun bir tarihidir . Bu tarihin vesika - ları da hadiseleridir . O tarihin doğru olması için hadiselerin tas - nifleri , ve her hadisenin ne kıy - mette olduğunun iyice tartılması lâzımdır .

Bir de hüviyet varakaların bendeni hadiselere ait kısmında doğruyu daha emin tesbit ede - biliriz . Çocuğun kuvveti, çalâkisi, zafiyeti , hareketsizliği gibi evsaf nisbeten kolay anlaşılır . Fakat ruhî evsafında çok ihtiyatlı olma - lıyız . Ruhü hayat seyyal ve gi - rifttir . Büyük adamlarda bile ruhî evsaf güç teşhis olunur , nerede kalmış ki henüz teşkkül halinde olan ve ruhu zeveban halinde bu - lunan çocuklarda bunu hakkiyle yapabilelim .

Asıl dikkat edilecek nokta : Teşhis ve hüviyet varakaları bir gaye değil vasıttadır . Asıl he - defimiz çocuğu islahıdır , çocuğun ne olduğunu görmek değil. Muallim bir çocuğun meselâ hotkâm olduğunu varakaya kayıt et - mekle vazifesini yapmış olmaz , o hotkâmlığı izale için neler yap -

mıştır, bunu bilmekliğimiz lâzım gelir .

Hüviyet varakaları yalnız talebe için tutulmuyor , bunlar bizim muallimi anlamaklığımız için de en kuvvetli birer vesikadır . Muallim - lerin talebeye ne derece nüfuz et - tiğini bunlarla anlayacağız .

Çocuk Velileriyle Temas :

(Bu mevzu üzerinde Ayıntap MF. MD. Bedri B Niğde MF. MD. Ethem B. Ayıntap müfettişlerinden Refik B. Niğde Mft.lerinden Mah - mut Orhan B. Ayıntap Mft.lerinden A Rıza B. söz söylediler . Müza - kerenin neticesinde Maarif Eminin - nin yaptığı telhisin ayrıca hulâ - sası şudur .)

Her şeyden evvel hepimizin itti - fak edeceğimiz bir nokta varsa çocuk velileriye temas işinin ya hiç yapılmadığı , ya çok noksan yapıldığıdır. Halbuki bu günkü şer - rait ve vesaitimize göre bu işi daha fazla yapmak pek alâ müm - kündür .

Bu meselede diğer bir hakikat şudur:Çocuk velileriyle temas işini tek bir formül ve tek bir usulle hal - ledemeyiz. Her çareden, her vası - tadan istifade edilecektir . En küçük kıymetleri de ihmal etme - meliyiz Bu işte katraları toplamak sistemi lâzımdır .

Meselede iki nevi hareket tarzı vardır: Biri çocuk velisini kendimize getirmek , diğeri kendimizi çocuk velisinin ayağına götürmek. Birinci tarz içinde muhtelif tazlar mevcut bulunuyor: velileri toptan mektep müsamesesine davet ederiz ; on - ları hem eğlendirir , hem istedi - ğimiz telkinleri yaparız . Arkada-

daşlar bu davetlere icabet edilmediğinden şikâyet ettiler . Müsa merelerimiz cazibeli olursa elbet icabet ederler . Sonra hepsinin gelmesi şart değil , nekadarı gelirse o kadarının da bir kâr olduğunu bileceğiz : bu meselede siyasetim'z ya hep , ya hiç olamaz .

Sonra çocuk velilerini davet'e iş zamanlarlarını ve meslek farklarını da nazarda tutacağız . Çiftçilerin , esnafların , memurların zamanları ayrı ayrıdır . Sonra kadınlarla erkeklerin de zaman farkları var . Aynı zamanda muhite göre ya kadın birlikte, yahutta muhitin haline göre kadınları ayrı olarak davet etmek var .

Bir de velileri mektebe çekmek onları mutlaka toplu olarak davetle olmaz , semt ve ya münferiden davet ederiz . Bu münferiden davetlerde bilhassa müsbet ve ya menfisi fazla çocukların velilerine daha ehemmiyet vermelidir .

Velilerin mekteple alâkasızlığının mühim bir sebebi de mektebe karşı alâka için kendisinin hak ve salâhiyetleri olduğunu bilmemesidir . Halbuki talimatname çocuk velilerine bu salâhiyet ve hakkı vermiştir .

Talimatnamenin buna ait maddelerini ayrı bir düstür halinde tabettirip çocuk velilerini bu salâhiyetlerinden haberdar ettirmek çok faydelidir . Bunu bir karar halinde her maarif dairesi tatbikle mükelledir .

Muallimin çocuk velisinin ayağına gitmesine gelice : du da iki türlü olur . Ya çocuk velilerininin kısım kısım toplu olarak bulunacakları

umumi yerlere gitmek , oralarda temaslarda bulunmak , yahut velilerin dükânlarına ve evlerine ziyaretler yapmak . Ev ziyaretlerinde hanım muallimlerimiz daha müsait bir mevkidedirler .

Çocuk velileri ve ya ebeveyin birlikleri teşekkülüne gelince : Köylerde ve küçük kasabalarda buna pek ihtiyaç yoktur , çünkü muallim oralarda çocuk velileriyle daimi temas halinde bulunabilir . Büyükçe şehirlerde de bütün çocuk velilerini bir birlik teşekkülü altında toplamak güçtür . Bu işte muhitlerin müsaadesine göre hareket ederiz . Sonra bizde her cemiyet eksoriya keşkülüdür . Yani para ve aidat isteyicidir . Bu işte halkı soğutmaktan çekinmeyiz .

(Bundan sonra Maarif Emini tarafından üçüncü sınıflarda yoklama imtihanları yapılması hakkında Eminler kongresinde ceryan eden müzakerat ve ittihaz edilen karar hakkında malûmat verdi . İlk mektepler iki devredir . Çocuğa asıl malûmat ikinci devrede 4 ve 5 inci sınıflarda verilir . Birinci devre olan ilk 3 sınıfta ise çocuğun di- mağı hazırlanır . Binaenaleyh 3üncüden 4üncüye geçiş , bir sınıftan diğer sınıfta geçiş değil bir merhaleden diğer bir merhaleye atlayıştır . Bunun için bu devre ve merhale atlamasında bir yoklama lâzımdır .)

İlk Mekteplerde Muhtelit tedrisat:

(Bizde bütün ilk mekteplerin muhtelit olduğuna göre bu işin bir madde halinde ruznameye

— Mabadı 10 ıncı Sahifede —

Ezber - inşadın tedris usulü

Ezber fikirleri hafızaya kayıt ve tespit ederek aynen veya maalen tekrar etmeli inşat ta, Ezberleneni canlandırıcısına tabii bir surette ifade ve temsil etmek demektir . Ezber - İnşatta gaye : a) Hafızayı açınak , kuvvetlendirmek, öğrenme zevkını tattırmak usulünü belletmek b) Ruhu , müspet malûmat, seçilmiş fikir ve ifadelerle zenginleştirmektir . Ezber inşat çocukların bedii zevkını okşar lisanını açar , benliğini olgunlaştırır, onlara millî , vatani , insani , ahlâki duygular aşular , ana dilinin incelik ve yüksekliklerini tanıtır , yaşatma imkânlarını hazırlar .

Ezberlenen manzum veya mensur parçaları seçerken gözetilecek didaktik noktalar :

1 — Üslup ve mana itibarile çocukların seviye, alâka ve ihtiyaçlarıyla mütenasip olmalı. Manzumeler çocukların hayat ve ihtiyaçlarını ifade etmelidir .

2 — Mevzular , tercihan Mektep aile , muhit , mevsim , millet ve vatan hayatından , tabiattan alınmalı ezberlenecek parçaların yaradıcı hareket, ümit ve neşe telkin etmesi icabeder . Küçüklere kasvet verecek , ruhları durgunlaştıracak ümitsizliğe düşürecek parçalar ezberletilmemelidir .

3 — Manzumeler kısa , muciz manidar olmalı .

4 — Mümkün mertebe müzikî ve oyunlara elverişli olması müracahtır .

5 — Manzumelerin temsil , muhavere dramatik , lirik, epik [hikâye] Tarihi , edebî , komik , tasvirî V . S . tarzlarında mütenevvi olması tavsiye edilmektedir .

6 — Ezber - İnşadın toplu tedris sistemi icabı, diğer ünitelerle ahenktar gitmesi lâzımdır .

Usul - Prosede : Ezber - İnşatta tahlil - terkip üsulu tatbik edilir , parça iyi anlaşılması için , evvela tahlil sonro ezberlenmek için aynen veya maalen tekrar ve terkip edilir Yazıp okumasını bilenlerde parça okunarak tahlil ettirilir 1.inci sınıfta yalnız mana ve muhteviyat naklettirilir, o kadar. (Levha ve müşahhasa dayanan basit tahlili muhavere ihmal edilmeyecektir) . Tahlil ve tekrarların mühtelif hafıza enmüzeçlerine intibaki için tahta, kitap üzerinde ve yahut ağızdan yapılabılır. Tahlillerin şümül ve tazammumunu mevzu seviye ve didaktik ihtiyaçlarla mukayyettir . 1. inci S. tan yukarıya çıkıldıkça tahliller derinleşerek genişliyecektir . Dersin şekil ve ceryanı sınıf ve mevzua göre değişir . Muallim mevzuu yaşıyacak ve talebesinin ruhunda yaşadacaktır .

Basari , sem'i , tam [toptan] yahut kısım kısım ezberletme usulleri terviç edilmektedir . Global usulde manzumenin tamamı ezberleninceye kadar tekrar edilir, Fragmenter usulünde ise manzume misra ve beytler halinde parça parça ezberlenir, bu usulde manzume-

nin evvelâ bir misra veya beyti ezberlenir, sonra mabadi baştan tekrar edilir, mabadine geçilir.

Küçüklerde hafıza mihanikî ve hissidir. onlara parçalara ayırarak ezberletmek daha kolay ve tabii gelir. Mektebin vazifesi bunun önüne geçmektir. Yaş ve seviye ilerledikçe onları Global usuile ezberlemeye alıştıracâğız, çünkü bu usul kendiğinden öğrenmeyi kolaylaştıran mantikî hafızayı olgunlaştırır. Fragmenter usulü yanlış tedbire sebebiyet verir, ezberi güçleştirir.

Prusye Mf. V. nin neşrettiği müfredat programında ihtiyaç ve alakaya daynan serbest ezberleme tarzı resmen terviç ve tavsiye edilmektedir.

Tatbikat :

Ezber ve inşattan bir ders şu suretle verilebilir :

1 — Yoklama , hazırlık . Geçen ders yoklaması, inşat ettirilir. (inşatta yeknasaklık , sun'i ve lüzumsuz işaretlerden sakınılacaktır). Münasip tarzla yeni mevzua geçilir

2 — Veriliş a) manzume sınıf tahtasından veya kitaptan tamamen okunur b) Lûgatlar istizah ve izah edilir .

C) Tahlile geçilir .

E] Muallimin nümunelik inşadı [1 — 2 defa]

D) Manzume ezberlenir [1 — 2 inci S. larda tamamen 3., 4. ve 5 inci S. larla kısmen ezberlenir , artakalan kısım evlerde ezberlenmek üzere vazife olarak verilir]

3 — İcmal . Manzumenin ana hatları üzerinde umumi sorgularla ahlâkî bir fikir çıkartılır .

Müfettişler Kongresi

— 8 inci Sahifeden Mabıt —

alınması sebeplerini Maarif Emini etrafiyle izah etti . İşğallar ve istirdatlar dolayısıyla ilk mekteplerimizle kendi yaşıyla mütenasip olmayacak talebeler bulunduğunu bazı genç ve tecrübesiz yeni muallimlerin yetişğin kız olan sınıflara muallim tayin edilmesinden bazı mahzurlar tevellüt ettiğini , bu yüzden talebeleri mektebi bitirince evlenen muallimler görüldüğünü , halbuki muallimlerin talebe için kendi öz ana ve babalarından daha hakiki ve daha kuvvetli surette birer ana ve baba olduklarını , Büyük İskenderin bile " benim hakiki babam Filip değil Aristodur ,, dediğini ,, meselelerin bu safhasını izah ettikten sonra bazı ilk mekteplerin son sınıflarında yetişmiş kız ve erkek talebelerin sıkışık ve karışık vaziyette aynı sraya oturduklarının görüldüğünü ve bunların doğru olmayacağını zikrederek ilk mekteplerimizde dahi muhtelit tetrisat itibariyle müteyakkız olmak ve bilhassa cinsî temayüller ibraz eden talebelere kaşı dikkatli davranmak hususî tetbirler almak lüzumunu izah ettiler .)

Altıncı İctımanın sonu

4 — Tatbik. Ahlakî düstur çocukların gündelik hayatına tatbik edilir , mevzu tersim ettirilir , muallim mevzula mütenasip telkinlerde bulunur .

Eyyup Hamdi
Usulü Tedris M.

Vatan Şiirleri:

ANADOLU

*Dağlarında menekşe Ormanında reçine .
Girenler gömülürler hür havalar içine .
Bu yurda cennet denir , bu yurt tarihle dolu . .*

*Nehirleri gazidir . . Her çağlayan bir asker ,
Havasında bir tat var , rüzgârı ruha eser .
Tapılacak bir yerdir : mabettir Anadolu . .*

*Mabedin kubbesinde
Ne tarihler uğuldar .
Bağların gölgesinde
Macralar solurlar .*

*Bekçisi ayla yıldız ,
Kızıl şafak yorğanı .
Yeşil Örtülü bir kız ,
Nasıl sevmem Vatanı !*

*Bu yurda Cennet denir , bu yurt tarihle dolu ,
Tapılacak bir yerdir : mabettir Anadalu . .*

Gülner :

Yaşar Zeki

İzzet Bey mecmuası münasebetle :

Müderri İzzet Bey Merhum

8 - Kânunu evvel - 1930 Pazartesi günü Berlinde Talebe Müfettişi iken vefat eden ahlâk felsefesi müderisi Mehmet İzzet Beye tahsis edilen Edebiyat Fakültesi mecmuasının (Cilt: 7 - sayı 5) nüshası bu ayın iptidasında intişar etmiştir. Beş aydır dört gözle beklediğim bu nüshayı muallim arkadaşlara tavsiye etmeği bir vazife bilirim. Ve her münever Türkü İzzet Beyi yakından tanıması lâzım geldiğine kaniim. Bu vesile ile (Memleket) sahifelerinde merhum İzzet Beyden bahsetmek artık benim için bir ihtiyaç olmuştur. Fakat merhum İzzet bey demek ne kadar acı ?

Bana yazdığı son mektup 8 - 11 - 930 tarihli. Hastalığını bildiği halde hayatından ümitvar. Konya Lisesi Almanca muallimliğini kabul eden Doktor (Winkler) den bahsediyor. Hayatında memleket işlerini her şeyin fevkinde gören bu ölçüsüz kıymete verem vazifesini ihmal ettirmedi. Düşünüyorum: İnsan olmak haysiyetiyle ne kusuru vardı ? : hiç .

Çok gördüğü için çok titizdi, Şahsiyetini besleyen bu yeğâne kusuru da bence onun en büyük meziyetidir. O, ahlâk felsefesi müderisinden ziyade ahlâkın kendisiydi. Çok ve muntazam çalışan bu kıymetli Hoca, Talevesiyle de candan alâkadar olurdu .

Tenkidi benimseyen reybi bir zekâyâ sahip o'duğundan daha fazla perensip adamı idi. Onun söz ve yazılarında her kelimenin bir mevkii vardır, Düşündürür, ihmal edilmez. Felsefi şahsiyeti kadar edebî şahsiyeti de mühimdir. Şairleri de Feylesoflar kadar sever. Tezatları vahdet içinde eriten, dava ve nakizi davaları terkip eben nikbin bir felsefesi ve bu felsefenin de orijinal edebi bir üslubu vardır. İpham ve tehekküm bu üslubun şiriyetini teşkil eder.

Hayat mecmuasındaki 54 kadar mekalesi sân'at ile felsefenin mukadder olan ahengini temsil eder. Ne yazık ! Geniş ve modern mesaisinin olgun semerelerini bize vermeden ecel geldi .

Yazdıkları yazabilecekleri yanında zaif kalır. İlmî mesaisi ve mesaimiz hususundaki rehberliği hayatının mihrini teşkil etmiştir. Bununla beraber o mesleğine olduğu kadar ailesine ve cemiyetine de merbuttu. Bütün vazifeleri hakkile yapıyor. ve herşeyi onlara tercih ediyordu .

Hayatını yakından görmek için fırsatlardan istifade ededim .

Bir yaz günü Göztepedeki köşkünde kendini ziyaret etmişim. Kütüphanesine beni kabul etti. Saatlerce bana Avrupalıların nasıl çalıştıklarını anlattı. Bilmem na-

si oldu - söz bizim Darülfünûna intikal etti ve bizim çalışmadığı - mızda saplandı kaldı . O kadar ağır şikâyet etti ki bütün irademe rağmen dayanamadım : Harbî umuminin istiarabile kavrulmuş gençlik bu iltifatınıza lâyık mı Hocam ? dedim . Ev sahipliğini unuttuğunu çoktan anlamıştı . Beni neş'elendirmek için çok uğraştı . Fakat içimde artık fırtına kopmuştu . Masanın başında kendisine veda ettim . Arkama bakmadan Koridorları ve bahçeyi geçtim . Kapuda eli omuzuma dokundu . Muhteriz sesile : — Enver, hayatımıza tat veren onun acılarıdır . Ümit ederim ki bu günkü musahabemiz beni sana unutturmayacaktır , demişti . Kalbi olan İzzet Beyi hiç unuttur mu ? ona kaba adam diyenler onu anlamıyanlardır . Onun ahlâk felsefesinin nokta-i azimetine vazife yolunda fazileti istihdaf eden makul bir nikbinliktir diyebilirim . Fakat şerri inkâr etmezdi . Onu da beşerin ahlâki hayatında esaslı bir unsur olarak kabul ederdi . Ona göre hayrın inkişafında şerrin zarurî ve mühim rolü vardır . Hayrın hayır olabilmesi için bilkuvve şerrin de mevcut olması lâzım . Eğer şerri ortadan kaldırmak mümkün olsa beşer mutlak bir kemale varacak fakat bu mutlak içinde faaliyet mefkut olacaktır . Şerle cidal sayesinde - dir ki hayır meydana çıkar . Şerrin gai olan lüzumunu kabul ona müstekil bir şe'niyet vermek demek değildir . Şer bizatihi ve lizatihi değil bilkuvve mevcuttur . Nasıl

resam renkleri iyi göstermek için gölegeye muhatça hayrın görünmesi için de şerrin vücudu lâzım . Hayırla şerrin münasebeti aydınlıkla karanlık gibidir . İlahî sardanpa lında (Şafak , leyli esvetten eyler zuhur) diyor . Tabii , şafağı doğuran siyah gece değildir . Fakat güzelliği için siyah bir gece lâzım . Karanlık gecede yaşayanlar onu renkli şafagın takip edeceğine inanmalıdırlar . Nikbinlik iyi bir şeydir . Yalnız , Bizi nikbin kılan ve ümitlendiren hedefin biz çalışmadan bile husula geleceğine inanmak doğru değil . Kıymetli addettiğimiz gayelere cehtimizi fazlalaştırmalıyız . Ancak o sayede (çok karanlık geceler peme fecirlerle biter)

Zevallı Hocam , sen karanlığı fecre mîğlup ederken öldün . Sen bizim için de bir fecirdin . Matemimizin tesellisi yok . Sana ve bize çok yazık oldu .

Enver Hulusi

İtizar

Baş muharririmiz ve mecmuamız sahibi İ. Habip B. in Ankara ve İstanbul seyahatı mecmuamız üç nüshadır çıkmadı , karilerimizden itizar dileriz .

YOLLARIM

Hangi gün hırpalansam yollar kol açar bana.
Hangi gün derde düşsem o dem yollar yâr bana .
Halimi yollar bilir, yollar anlar dilimden
Ben bir yol çocuğuyum teselli: yollar bana.

Ben ezel yolcusuyum, ademin adaşyım ;
Yollar benim yoldaşım, ben yollar yoldaşyım.

Hangi gün darda kalsam elimden yollar tutar ;
Hangi gün bunalırsam ağlaşır bana yollar .
Ben yollardan öğrendim haz, elem ne bilirim ;
Bin yaşadım bir yolda, binbir yolum daha var .

Binbir yolum daha var; ben ezel kardaşyım;
Yollar benim yoldaşım, ben yollar yoldaşyım.

En çetin bir ifritim yolumu kapayana .
Savul ! Yakar geçerim dinlemem yâr olsan da .
Neylersiniz bırakın günah en ağır yüküdür ;
Ne varsa sizin olsun yolları verin bana .

Bütün yollar benimdir, ben bir yolcu başyım,
Yollar benim yoldaşım ben yollar yoldaşım .

Aç kalmış sırtlanların kuytulardaki sesi ;
Kar ve ölüm savuran tipilerin nefesi
Karanlık orman yolu . . . bana büyük haz verir .
Bana büyük haz verir ürkütse de herkesi .

Ben en uzun yolların sayılmayan yaşyım ;
Yollar benim yoldaşım, ben yollar yoldaşyım.

Ey köşe , bucakları derdimle dolu yollar ,
Beni , derdle yuğuran , derdle yuğrulu yollar .
Ben bir yol çocuğuyım , yol içinde kalmışım
Beni yollardan yola atınız ulu yollar.

Ben ezelin kardeşi , ademin adaşyım ,
Bütün yollar benimdir, ben bir yolcu başyım,
Tükenmeyen yolların sayılmayan yaşyım
Yollar benim yoldaşım ben yollar yoldaşyım .

Kelime Derlemeleri :

Halfeti Kelimeleri

— Geçen nüshadan mabait —

T

- Taktakı** - Hava tabancası [Bu Halfeti çocuklarının incir ağacının özünü çıkarmak suretile içine yerleştirdikleri ağaçtan pistonile (sıkı) dedikleri mantarimsı mermiyi atan ve ses çıkaran oyuncaktır. İsmi verdiği sestен alınmış olsa gerek .)
- Taman** - (Haniya ?) manasında bir sual edatıdır :
(Taman sen onu kaldıramazdın ?)
- Terlik** - Başa geyilen gecelik , çocuklarınkine • Küf • denir .
- Tölep** - Cihet , • tölebime gelmiyor • kavrayamıyorum.
- Tıntız** - Hareketleri gayrımuntazam olanlar .
- Teşi** - İp bükmeğe mahsus iptidai bir alet .
- Tumtumu** - Kabarcığa benzer siyah renkli üzüm .
- Tivili** - Tüylü incir .
- Toptop** - Katmerli bir nevi çiçek (Mürekep . F)
- Turtur** - Tırtıl .
- Tunan** - Don .

C. Ç

- Cansız at** - Bisiklet .
- Çalağan** - Çağlayan (İstanbul türk-veya çesinde çağlamaktan
- Çalğan** alınan bu kelime , Hal-

Toplıyan : Nuri Doğan

feti de çalağan dan olsa gerek .)

- Çoço** - Çocuk diliude eşek .
- Çorpu** - Toprak damlarda direklerin üzerine konan ağaç dalları .
- Çimmek** - Banyo etmek .
- Çörten** - Oluk, (damların üstünde oluyr .
- Çebiş** - İki senelik erkek oğlak.
- Cepha** - Eyvan , (Bir taraftı açık saloların dışarıya doğru çıkan kısmına derler.)
- Cercer** - Dişli harman düğün
- Cecim** - Sık örülmüş kilim .
- Cibeyni** - Bir nevi üzüm .
- Cücük** - Yavru , Serçe cücüğü Tavuk cücüğü .
- Cızbız** - Patlicandan yapılan bir yemek . (Patlican ateşte pişirilir , tış kabuğu kaldırılır içi döğülür , içine ekşi bir üsare , yeşil bibër, maydonos konur olur cızbız .)

H

- Hâral** - Kıl çuval .
- Havara** - Beyaz renkli yumuşak taş . Bu taştan rutubet olunca güverçile hasıl olur .
- Hayat** - Avlu .
- Hâlebi** - Bir nevi üzüm ve incir.
- Hint** - Hudut (Hintimiz bu değil !)

— Bitmedi —

Halk Şairleri Tetebbüleri :

Tahir Ağanın Koşmaları

— Geçen nüshadan mabait —

Dediler

Sileden bir aksi haber eşittim
Yârin pek perişan olmuş dediler
Bürümüş başını gam ile efkâr
Didesi yaş ile dolmuş dediler .

**

Nazirsiz kameti bir servi beden
Uğruna fedadır can ile fidân
Bilmem hasretinden bilmem ki
neden ?

Gül benzinin rengi solmuş dediler

**

Geldi haber verdi birbin görenler
Taaccüpte kaldı yârim görenler
Artırdın fiğanım zârım görenler
Acep bu Tahire nolmuş dediler !

**

Mahsus

Takdiri Hudadan verildi sevda
Kurbanı andelip gülzare mahsus
Gönül hisarında nedir bu gavgâ
Pervaneler döner ol nâre mahsus!

**

Mecnun Leylâ için sahrayı gezdi
Arzu ile Kanber canından bezdi
Ferhat şirin için başını ezdi
Yazılmış abnuna çün kara,

mahsus!

**

Gönül karar etmez sevince bir
yâr

Tophyan : H. Gültekin

Görünmez gözüne hiç nâmuskâr
Herkesin gönlünde bir matlubu
var
Tahirin arzusu didara mahsus!

**

Felek

Ticaret babında seyyah gezerken
Meğer düşer imiş peşime felek
Gurbetelde sıla arzu çekerken
Bir bozgunluk verdin işime felek

**

Ecel oku değdi duramam gayrı
Kimseden halimi soramam gayrı
Kavum kardaş hasret görmem
gayrı
Göstermedin bana eşimi felek.

**

Ezelden bir libas geldi aynıma
Felek çenberini taktı boynuma
Sadık, Arif gelmez oldu yanıma
[1]
Üç gün evvel girdi düşüme felek.

**

Yazılmış serime kudreti bâri
Tetişin hasretim, Nûri, Celâli [2]
Tarsus yolu Tahtaköprü Mezarı
Yazsunlar Tarihim taşıma felek.

[1] Kardeşleri .

[2] Oğulları

Selânik Bankası

Rubu asırlık
Türk Anonim Şirketi

Merkezi : İstanbul

Şubeleri : Adana , Mersin , Samsun , İzmir , İstanbul , Galata
Selânik, Kavala

Tasarruf sandığı:

Yüzde beş faiz verir

Kambiyo muamelâtı pek vapidir

Telgraf adresi : SALONIKBANK

Hilâl kırtasiye
mağazası

Saat kulesi dibinde

Bedri beyin kütüphanesi

Her nevi kırtasiye levazımı ile her çeşit kitabı
orada bulursunuz

İsmail Habip beyin

“ Teceddüt edebiyatı „ tarihile

Neler dediler ?

namındaki kitap orada satılır

**çocuğunuzun
kumbarası
varmı?**



*Eğer yoksa İş Bankasından hemen
bir kumbara alarak çocuğunuzu sevindiriniz*

**Kumbara çocuğunuza vereceğiniz
ne güzel hediye, ona istikbal
temin eden en sağlam vasıta**

Adana : Türk Sözümatbaasında tabedilmiştir